

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdülkadir URALOĞLU tarafından Anayasanın 98'inci İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim AKIN

İzmir Milletvekili

Rize'nin Çamlıhemşin ilçesinde 20 Eylül 2025 tarihinde yaşanan ve Fırtına Vadisi'nde büyük yıkıma yol açan sel felaketi, bölgede yürütülen ulaşım altyapı projelerinin planlama, inşaat ve denetim süreçlerindeki eksiklikleri bir kez daha gündeme getirmiştir. Felaketten en çok etkilenen yerlerin başında, inşaatı devam eden Çamlıhemşin-Ayder yolu, tünel yapıları ve yol şevleri gelmektedir.

Biyolojik çeşitliliği ve peyzaj bütünlüğü açısından uluslararası öneme sahip Fırtına Vadisi'nde yürütülen yol genişletme ve tünel uygulamalarının "ÇED Gerekli Değildir" kararına dayandırıldığı, ancak projenin inşaat başladıktan sonra ciddi revizyonlara uğradığı belirtilmektedir. Başlangıçta tek tünel öngörülürken, süreç içinde ikinci bir tünelin (Hala Tüneli) projeye eklendiği, hatta üçüncü bir tünel iddiasının da bulunduğu ifade edilmektedir. Ayrıca, Ardeşen girişinden Tunca Vadisi'ne uzanan ek bir bağlantının da revizyonla projeye dahil edildiği ve bu durumun geniş kapsamlı kamulaştırmalara yol açtığı iddialar arasındadır.

Projenin uygulanma biçimine yönelik ciddi eleştiriler mevcuttur. Çamlıhemşin-Ayder arasında yolun büyük kısmında dere tarafına istinat, yamaç tarafına ise yüksek duvarlar örülerek bir "beton koridor" inşa edildiği, bu durumun hem yaban hayatı geçişlerini imkânsız hale getirdiği hem de vadinin doğal bütünlüğünü bozduğu gözlemlenmektedir. Cengiz İnşaat tarafından yürütülen çalışmalarda dere yatağına iş makineleriyle müdahale edildiği, yatağın daraltıldığı ve bu müdahalelerin derenin akış rejimini bozarak taşkın riskini ve şiddetini artırdığı yönündeki bilimsel eleştiriler felaketle birlikte doğrulanmıştır.

Projenin planlama ve revizyon süreçlerinin şeffaflığı, alınan teknik kararların gerekçeleri, dere yatağına ve doğal yaşama olan kümülatif etkileri ve felaketteki rolü hakkında bir bilgi eksikliği mevcuttur.

Bu bağlamda;

1. Çamlıhemşin-Ayder arasının büyük kısmında dere tarafına istinat, yamaç tarafına yüksek duvar örülerek yol inşa edildiği iddiası doğru mudur?
2. Dere yatağına müdahale işlemleri (kesit daraltma, istinat, dolgu, geçici derivasyon, malzeme depolama) PTD/Revizyon belgelerinde açıkça tanımlanmış ve DSI'den taşkın kontrol/ıslah onayı ile hidrolik kesit-debi hesapları alınmış mıdır?

3. Yol çalışmalarının dere morfolojisini ve doğal taşkın yataklarını bozarak taşkın şiddetini artırdığı yönündeki eleştirilere ilişkin Bakanlığınızın bilimsel değerlendirmesi nedir?

4. Üst kotlardaki yolların inşasında çıkan hafriyatın meralara/şevlere dökülmesi ve yoğun yağışlarda dere yataklarına taşınması hususunda Bakanlığınızın tespit ve yaptırımları nelerdir? Uygulanan idari işlemler ve yaptırımlar nelerdir?

5. Fauna-flora parçalanması, sediman taşınımı ve erozyona dair izleme raporları veya telafi/rehabilitasyon planları var mıdır? Varsa nedir?